



Eintrag.

EN. 60. 5.





Stb: 11.  
21.  
PROGRAMMA SACRVM  
QVO

ACADEMIAE FRIDERICIANAE

EX-PRORECTOR

FRIDERICVS HOF  
MANNVS,

COMES PALATINVS CAESAREVS, CONSILIARIVS REG  
ET PROFESSOR ORDINIS MEDICORVM  
SENIOR,

VNA CVM

CANCELLARIO ET PROFESSORIE

RELIQVIS,

CIVES ACADEMICOS

AD

FESTVM NATALITIVM

Anni M DCC XXIX.

PIO GAUDIO CELEBRANDVM

PERAMANTER COHORTATVR,

AC SANCTAE IPSORVM MEDITATIONI

IMMANVELIS PRÆSTA  
TIAM

ex CANT. V, 10 - 16.

CONSIDERANDAM COMMENDAT. M. Jo. Jacob. R.

HALAE MAGDEBVRGICAE,  
STANNO LEHMANNIANAE VIDVAE.



PROGRANNA SACRA  
ACADEMIAE FRIDERICIANAE  
DIRECTOR  
FRIDERICVS HOF  
MANNVS  
COMES PALATINVS CAESAREVS, CONSILIARIVS REX  
ET PROFESSOR ORGANA MATHESIS  
CANCELLARIO ET PROFESSORI  
RELIGIOSO  
CIVES ACADEMICOS  
FESTVM NATALITIVM  
AD  
ANNO MDCCLXXII  
PUB. GAUDIO CELEBRANDVM  
PRAESIDENTI HONORARI  
AC SACRATAE THEOLOGICAE MEDITATIONI  
IMMANVELIS PRÆSTA  
TAM  
CONSULIBVS AMICIS COMMENDATA







ILLuxit denuo, CIVES CARISSIMI, natalis IMMANVELIS nostri dies, pia hilaritate a nobis celebrandus. Innumera equidem sunt, quæ animum nostrum ad sancta concitare gaudia queunt. Verum inter reliqua omnia, quæ nos circumstant, lætitiæ incitamenta, eminet Infantis, qui nobis natus, Filii, qui nobis donatus est, incomparabilis prorsus præstantis, omni quidem laude superior, sed omni tamen digna meditatione. Vultis eam velut in tabula depictam intueri; en eius imaginem, diuini artificis expressam manu, & exquisita arte perpolitam.

*Amicus meus, ait IESV CHRISTI Sponsa, de ejus pulehritudine interrogata, candidus & rubicundus est, insignior aliorum amicorum myriade. Caput habet, solido auro simile: crispam cesariem, coruo nigriorem: oculos, quales sunt columbarum, ad aque riuulos sedentium, tam candidos, ac si in lacte natarent, tamque concinnos, uti sunt gemmæ, annuli pale infixe. Malas habet, areolis odoriferis plantisque unguentariis similes: labra rosacea, excellenti stillantia myrrha. Manus ejus referunt annulorum aureorum formam, qui chrysolibis referri sunt. Venter æquat nitorem eboris, distinctum sapphiris. Crura sunt velut columnæ marmoreæ, aureis basibus innixæ: adpectus, Libani similis, cedris præstantior: guttur dulcissimum: nihil denique in eo, quod non sit votis ac desiderijs omnibus expetendum. Talis est amicus, talis amator meus. Cant. V, 10-16.*

Excellentes Immanuelis dotes his verbis describi, facile patet. Dudum enim demonstratum, atque irrefragabilibus confectum rationibus est, humani generis Seruatorem esse, cuius laudes, castissimique erga ecclesiam amores, sacro isthoc carmine decantantur.



tur. At enim tot elegantium metaphorarum inuolucris testa omnia & obsepta sunt, vt nisi sensus in sacris literis & sublimeri earum stilo exercitatos atuleris, ænigmata tibi legere & meas tenebras videaris. Age igitur, remoueamus sacrorum emblematum vela, vt amabilem optimi Seruatoris formam propius contueamur.

*Candidus* primum ac *rubicundus* dicitur; qui colores si in vultu virili grata mixtura temperati compareant, illibatum sani corporis vigorem prodere, eximiamque efficere pulchritudinem solent. Apta enim figura membrorum, cum coloris quadam suauitate, CICERONE teste, pulchritudo dicitur. Non hic vero in natiuo Iesu Christi colore, non in externa formæ dignitate subsistendum est; quamuis nec hanc ipsi defuisse credamus. Ad *spiritualem venustatem*, quæ fidei tantum oculis patet, animus extollendus est, quam diuinæ eius perficiunt *virtutes*, quibus in sui admirationem & cultum non tam inuitat, quam rapit omnes, qui mentis aciem in ipsum intendunt: quam Dauides etiam celebrat Pf. XLV, 3. vbi ad Messiam conuersus, *Pulcherrimus es, inquit, inter filios hominum*. Inter reliquas vero, quibus ille excellit, virtutes niueus hic candor, rubore tinctus, *temperatissimus* Iesu Christi *mansuetudinem* designat; a qua longissime abest hinc liuoris torporisque pallor, illinc excandescentiæ rubor nimius, rigida seueritatis index. Hæc, hæc illa formositas est, qua parem inter homines habet neminem, quoque vel *inter myriadas* ille velut *in signior* elucet, ἐν ᾧ ἄσπιν ἡ ἡρώδης, Col. I, 18.

Sed ad specialiora deueniendum est. CAPVT, auro *prestantissimo simile*, quid conuenientius adumbrare potest, quam *diuinam Θεωθεωπνε naturam*, 1 Cor. XI, 3. quæ capitis instar in eo eminet, naturamque regit inferiorem, quæ denique, instar optimi *auri*, ab omni labe pura, exquisitis perfectionibus fulget, infinitumque pretium eius meritis addit. Hinc sponte fluit *suprema eius dignitas*, ac *verè regia maiestas*, perinde ac aurum, corruptionis expers, ac nullis vnquam machinis destruenda. Pf. CXLV, 13. Luc. I, 33. Potiori igitur iure, quam olim ad Nebucadnesarem Daniel, ad eum dixeris: *Tu, o Rex, regum rex es, cui DEVS regnum, imperium, potestatem honoremque largiuntur est tantum, vt vnicuique degit hominum, ferarum, pecorum & aeriarum volucrum genus, omnia sub tuum imperium ditionemque subiunxerit.* IV CAPVT



ES AVREVM. Dan. II; 37. 38. Conf. Psal. VIII, 7. 8. 9. Matth. XXVIII, 18.

*Crispa & in circulos revoluta CAESARIES*, quæ ab aureo illo capite pendet illudque ornat, sancta eius representat ac diuina *consilia*, regiasque *cogitationes*, quarum tanta est densitas, tanta multitudo, ut ratio humana in illis peruestigandis, velut *in circulo*, frustra oberret. Huic quando *coracinus color* tribuitur, in quo cum intensissima nigredine fulgidus aliquis læuor eleganter cernitur; apte significatur integrum illud & maturum *robur*, quod diuinis Immanuelis nostri *consiliis* inest, quem propter ea *consiliarium fortem* Esaias nuncupat, cap. IX, 6. Neque enim ad formæ solum decus pertinet coracinus capillorum color, summo studio a veteribus olim adfectatus; sed perfectum etiam illibatunque *vigorem*, qualis est virorum iuuenum, prodit.

CCVLI Seruatoris, cum *columbarum oculis*, quibus nihil venustius, nihil elegantius est, comparati, sagacissimæ eius imago sunt *providentiæ ac prudentiæ*, cum *beneuolo* in suos *adfectu* coniunctæ; quorum intimos animi recessus ita perspicit Apoc. II, 23. uti columbæ perspicaci oculorum acie vsque ad limpidi *lacus* fundum nullo negotio penetrare solent. Nitidi insuper illi sunt, & in albo, quod pupillas ambit, velut *in lacte natant*, puriores nimirum, quam ut scelus videant, & adspicere facinus possint, Hab. I, 13. neque sanguine aut felle suffusi, sicut atroces ac torui iracundorum oculi, sed mites ac placidi, qui candida sua amabilitate vel timidissimos quosque ad adspectum inuitant. Gemmulas denique referunt, *in annuli cavitare* firmiter *sedentes*; constanti obrutu in Patris voluntatem, inque sponsam dilectam, suauiter leniterque defixi, ac nullis omnino irritamentis ab hoc statu suo dimouendi.

GENÆ ipsius *areolis odoriferis*, in horto nitide ac delicate aptatis, *plantisque vnguentariis*, aequiparantur. Scilicet uti genæ, tenero efflorescentium pilorum germine vestitæ, vultum virilem ornant, & si fragrantibus succis, (ut Aaronis barba Pf. CXXXIII, 2.) pili imbuti sint, suauem spirant odorem: ita hoc sermonis colore *confirmatum* Iesu Christi *robur*, decenti cum *grauitate* coniunctum, illustratur; minime reformidandum sanctis animis, sed *gratum de se* spargens *odorem*, omnibus aromatibus iucundiozem, qui ad religiosos eius amplexus obuios quosque vocat.

LABRA *rosacea, & fragrantissimam stillantia myrrham*, quid aliud



aliud significant, quam *doctrinas* Iesu Christi, *amaras* quidem deprauatae ac faucibus hominis naturae, sed *salutares* tamen & aromatica virtute conditas, quae mentem seruant a corruptione, ac vulnera conscientiae sanant, blandeque tristitia pectora demulcent Pf. XLV, 3. Ef. LXI, 1. 2. Luc. IV, 22. Ceterum quum nobilissima *myrrha* sacro vnctionis oleo, illustri Spiritus sancti typo Pf. XLV, 3. 9. 1 Ioan. II, 20. 27. largiter olim admixta fuerit; Exod. XXX, 23. qui labia Iesu Christi myrrham stillare audit, facile intelligit, *Spiritum sanctum* per eius doctrinas mortalium animis insinuari, qui eos vngat, doceat, confortet, ac bono imbuet sanctitatis odore.

MANVS eius, brachiis iunctae, quae referre dicuntur *aureorum orbium* vel *annulorum* figuram, qui *gemmas* cauernis suis inclusas amplectuntur, diuinam eius & efficacissimam *operandi virtutem* pie nobis meditantiam proponunt. Haec enim instar *orbium* vnde quaque perfecta est, haec *auri* instar perpurcati omnem sordium admixtarum labem excludit, haec *pretiosorum* instar *lapidum* gloriam suam stupendis speciminibus longe lateque spargit, vimque illatam omnem eludit: quod Moses Deut. XXXII, 4. ita eloquitur: *Integra sunt eius opera, & omnes recte rationes.* Et Dauides Psal. CXI, 7. *Eius manuum opera vera atque aequa sunt.*

VENTER, seu viscerum receptaculum, cui *eboris* nitor, *sapphirorum* splendore illustratus, a diuino vate tribuitur, integram Iesu Christi *humanitatem*, cum sanctissimis eius *adfectibus*, notat; quorum nitor eburneus, sapphirino fulgore cinctus, *aequabilem propensionum ipsius puritatem*, nullis contaminatam vitiis, nobis ante oculis ponit. Erant certe in Immanuele affectus gaudii, tristitia, irae, misericordiae, alii; sed casti omnes, sed puri, sed sancti, & non solum nullis conspersi sordibus, sed caelestibus etiam ac diuinis radiis illustres. *Sapphiri* enim, PLINIO teste, caeruleum colorem spargunt, ac aureis etiam punctis collucens, & cali referunt splendorem.

CRURA eius, quae corporis molem sustinent, & de loco in locum mouent, *virtutum* ac *stabilitatis* figura sunt. Hinc cum *marmoreis columnis*, in quibus splendor ac durities pari velut passu incedunt, comparantur, quae *aureis basibus* suffulciuntur. Celsus ille colossus, qui mundi regna simulabat, pedes habebat ex ferro ac luto conflatos, ac proinde impares prorsus, oneris suo ferendo, Dan. II, 33. 40. 43. Sed firmioribus talis Christi regnum consistit. Omnia  
hic



hic solida sunt atque inuicta; omnia a summo inde vertice ad imas vsque pedum radices infinita ac durabili gloria fulgent; vnde aureo capiti aureæ pedum plantæ respondent. *Tu meos*, ille ad Patrem ait, *ita gressus firmas, vt nihil labantibus vestigiis hostes meos persequar, eosque ita consumam, vt sub meis prostrati pedibus nunquam resurgant.* Pf. XVIII, 38. 39. 40. Conf Apoc. I, 15.

Quin totus eius, quæqua patet, *adspectus*, totus venerandi corporis habitus, *Libani similis* esse dicitur, montis præalti, & visu olfactuque amœni, qui *cedrarum* copia superbit: quæ quantum reliquas arbores proceritate ac præstantia vincunt; tantum reliquos mortales Virginis filius maiestatis ornatu antecellit. **GVTTVR** in primis eius, & quæcumque gutture proferuntur, quibus se non gustandum minus Suis, quam audiendum præbet, meræ sunt dulcedines. Nihil suauius doctrinis, nihil dulcius solatiis, nihil exoptatius promissis eius: nihil denique ipso toto desiderabilius; quicquid in contrarium sentiant cœci ac stolidi eius contemptores. Merito igitur sponsa exclamat: *Talis est amicus, talis amator meus!*

Tam pulchram vero, **O CIVES**, Iesu Christi picturam, viuis spirantibusque coloribus expressam, ideo diuinus Spiritus nobis exhibuit, vt amorem ac desiderium ipsius in nostris animis excitaret. Scit enim, & amari inter homines, quæ venustate excellunt, & desiderari, quæ ingenti pretio constant. Hinc quidquid venustum, quidquid pretiosum est, in vna Iesu Christi imagine admiranda arte coniunxit, vt in ipso amando atque desiderando, quidquid virium nobis est, profunderemus.

Agite igitur, qui vana ac turpia amatis, agite, qui immortalia vestra delideria ad res abiectissimas, & omni fumo inaniores, proiicitis, respiscite tandem, & mentem induite saniores. Ambit amorem vestrum Sponsus sine exemplo formosus, de quo Ioannes, *Vidimus*, inquit, *gloriam eius. gloriam, vt vnigeniti a Patre filii*, Ioan. I, 14. **O vos felices**, si oblatum amicitiaæ foedus cum ipso ineat! **O miseros**, & omni suppliciorum genere dignos, si ipsum repudietis, sique magis vobis placeat princeps ille tenebrarum, monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademtum; quam princeps lucis, filius amoris. *Quid est, quod detrectetis subesse capiti illi aureo*, cuius consilia atque cogitationes de vestra salute tanto robore valent, vt, qui illas eludere possit, inter mortales nemo reperiat. *Cur fugitis quæso adspectum oculorum*

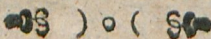
rum



rum ipsius, quibus nihil blandius, purius nihil est, qui velut in lacte natant, & constanti obtutu in *Suos* figuntur? Cur declinatis eius amplexus, ad quos gratus, quem eius *gena* diffundunt, solatorum odor vel inuitos trahit? Quid est, quod in *labris* eius fragrantissimis, quid est, quod in *manibus* potentissimis, quid est, quod in *visceribus* adfectibusque purissimis, quid est, quod in *pedibus* firmissimis, quod denique in toto eius adspectu, iure desideretis? Nonne, quaeso, praestat, *ore* eius absolui, quam condemnari? Nonne *manibus* eius protegi, seruari, ornari, quam extingui; nonne *pedibus* eius portari, quam conculcari praestat? Agite igitur sponte vos illis atque vltro hoc ipso eius natali die aduoluite, ac, prostrati in terram, cum lacrimis admissorum delictorum veniam ipsum rogate. Sic vos eriget deiectos; sic gratiam, qua eius labia disfluant, in vos effundet; sic, post degustatam irae caelestis amaritiam, eius solatia sentietis, omni melle suauiora.

At vos enim vero, O NOSTRI, qui illas humani generis delicias, qui Candidum illum ac Rubicundum, millenis insigniorem amicis, sincere amatis; transigite festos hosce dies in iucundissimo eius consortio. Deponite interim reliquas in eius praesepi curas, omnemque cogitationum vestrarum imperum ad diuinam Immanuelis praestantiam sancte meditandam conuertite; quo nouis incrementis, quem ei debetis, amor adaugeatur. Desigite in eius pulchritudine fidei vestrae oculos. Haurite ex *capite* illo, quouis auro praestantiore, nouum sanctarum virium adparatum. Cum regis eius cogitationibus, quarum velut *capillorum* infinita datur multitudo, vestras iungite cogitationes. Respicite illum, vt ille vos, *oculis columbinis*, placidis, castis, qui sine vago motu ab eius nutibus pendeant. Decerpite flores e sanctis *genarum* eius areolis; sugite ex *labris* eius myrrham, quam stillant, doctrinam, quam spargunt, spiritum, quem copiose effundunt. Admittite diuinas *manuum* eius operationes. Adfectibus, qui in *visceribus* eius aestuant, sanctissimis vestros adfectus attemperate. Superstruite marmoreis *crurum* eius columnis integram vestrae sanctitatis molem, Gustate *gutturis* eius delicias. In eo denique solo vestrarum figite desideriorum metam. Valete.

Halae d. XXIV. Dec. MDCCXXIX.













Ja 4467

ULB Halle  
005 375 053

3



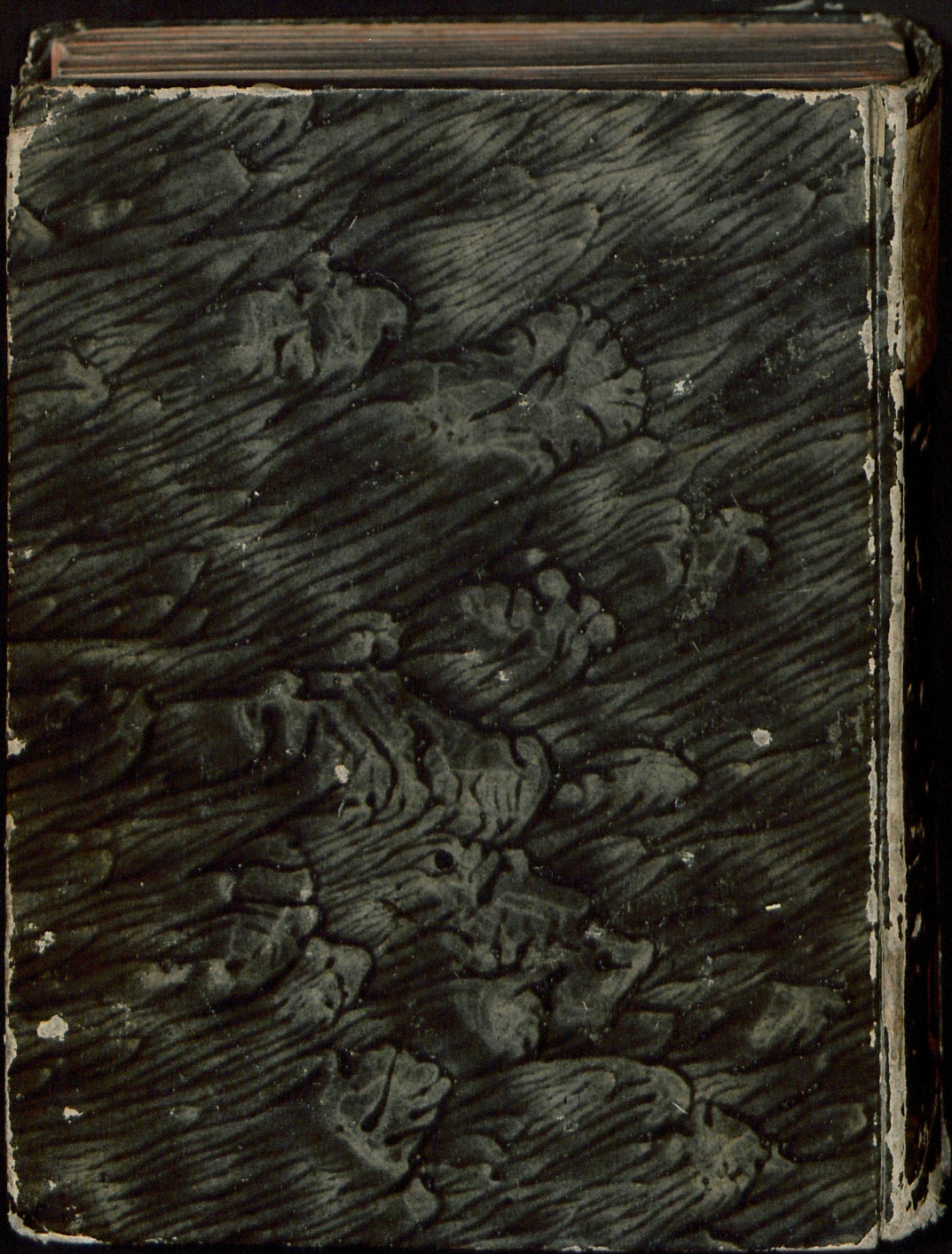
WNA

VD 18

*[Handwritten signature]*











B.I.G.

Farbkarte #13

No: 11.  
21.

PROGRAMMA SACRVM  
ACADEMIAE FRIDERICIANAE  
EX-PRORECTOR  
**FRIDERICVS HOF  
MANNVS,**

*COMES PALATINVS CAESAREVS, CONSILIARIVS REG  
ET PROFESSOR ORDINIS MEDICORVM  
SENIOR,*

*VNA CVM*  
CANCELLARIO ET PROFESSORIE  
RELIQVIS,  
CIVES ACADEMICOS

AD  
FESTVM NATALITIVM  
Anni M DCC XXIX.

*PIO GAUDIO CELEBRANDVM  
PERAMANTER COHORTATVR,  
AC SANCTAE IPSORVM MEDITATIONI*  
**IMMANVELIS PRÆSTA  
TIAM**

*ex CANT. V, 10 - 16.*  
CONSIDERANDAM COMMENDAT. *M. Jo. Jacob. S.*

*HALAE MAGDEBVRGICAE,  
STANNO LEHMANNIANAE VIDVAE.*

